

KATONA JÁNOS – KATONA JÓZSEF

A magyar légi mentés első női úttörői

A magyar mentésügy hamar reagált a nemzetközi mentőszervezetek tevékenységére. Bizonyíték erre, hogy az Első Nemzetközi Légi Mentésügyi Konferenciát hazánkban rendezték meg. A találkozó fényes magyar mentésügyi sikerekkel zárult, itt teremttették meg a repülőről célba juttatható segélyezést, amely mind háborús, mind békés körülmények között alkalmazásra kerülhetett. A pilóta és az ugró személyzet – köztük a két nő – fejezetet írtak a légimentés és ejtőernyős ugrás történetébe.

A Tolna megyei Bölcskén élő TATÁR ISTVÁN nagytiszteletű kovácmesternek három gyermeke született. TATÁR MARGIT és ILONA későbbi vöröskeresztes ápolónők, és István későbbi műszerész II. világháborús hadifogoly.

Tatár Ilona ápolónő és műtősnő lett, végzését követően a frontra a Don kanyarig vezényelték, ahol legendába illő körülmények között dolgozott, és jutott haza. Tatár István katonaként és hadifogolyként került a Szovjetunióba, ahonnan több év után került haza.

1. kép

DR. ÉLES ISTVÁNNÉ született Tatár Margit (1911-1981) Szentandráspusztán látta meg a napvilágot. Érdeklődése hamar a gyógyítás felé fordult, a vöröskeresztes képzőt Sátoraljaujhelyen végezte el 1932-34 között. 1937-ben a pesti Verebély Klinikára került, ahol légi elsősegély tanfolyamra jelentkezett. A képzést és a kezdő ambiciózus bátor nővérek felkarolását BÁRÓ APOR GIZELLA, a mártírhalált halt, meggyilkolt győri APOR VILMOS püspök testvére vezette. A kiválasztás során szigorú rostán húszból ketten maradtak fenn: TATÁR MARGIT és MEDVECZKI GABRIELLA nővérek. A résztvevőknek az ejtőernyős ugrást is el kellett sajátítaniuk a feladatok teljesítésére.

Őket speciális feladatra képezték ki, melynek során repülőről egy megadott célpontba kellett egészségügyi személyzetet és felszerelést eljuttatni ejtőernyőkkel. A kidobott felszerelésből kellett egészségügyi segélyhelyet felépíteniük, a sebesültek ellátására megnyitniuk. Erre a nem

mindennapi feladatra – van mire büszkék lennünk – a magyar mentésügy már a 1930.-as években vállalkozott!!

1937. június 11-14. között Budapesten Mátyásföldön rendezték meg az Első Nemzetközi Légi Mentésügyi Konferenciát, amelyen vöröskeresztes nővéreként Tatár Margit és Medveczki Gabriella vettek részt.

A bemutatóra június 12-én került sor, ekkor szerepelt a magyar csapat. Több ország vöröskeresztes gépe szerepelt a programban, de ugrani csak a magyar gépből ugrottak.

Az egészségügyi mentésre egy 450 lóerős Focke-VII típusú gépet alakítottak át Székesfehérvár-Sóstón. A betegszállító gép személyzet nélkül 4 fekvő és 3 ülő, tehát hét személyt tudott szállítani. Sebessége 150km/óra volt. A gép és a föld között állandó rádiókapcsolat is volt.

2. kép Balról jobbra: Dr. Lehoczky Béla főorvos, Medveczky Gabriella és Tatár Margit

A négyfős ugrócsoporthoz két férfi tagja a segélyhely vezetője, DR. LEHOCZKI BÉLA magyar királyi főorvos, és HIDVÉGI GÉZA egészségügyi katona volt.

A kórház-gép pilótája MITICZKY BÉLA magyar királyi légügyi főellenőr volt, az ejtőernyősöket CZÉKUS FERENC bombázó századparancsnok készítette fel a gyakorlatokra. A mentési gyakorlat orvosi részét dr. MERÉNYI SCHOLTZ GUSZTÁV, a m. kir. *Légügyi hivatal* vezető orvosa, és segítőtársa DR. SZÜCS GUSZTÁV tanították be. A nagyszámú és nemzetközi nézősereget a híres PLUHÁR ISTVÁN riporter tájékoztatta, aminek során francia összefoglaló is elhangzott.

A nyolcszáz méterről végrehajtott gyakorlat kiválóan sikerült. A kidobott felszerelés és a kiugrott személyzet pontosan ért földet. Az ugróknak nagy sikerük volt az esti ünnepségen, melyet a Gellért Szállodában rendeztek meg. A résztvevőket megjutalmazták.

3. kép A Zsolnay emlékszobor

A téma fontossága mellett a közlésnek az ad aktualitást, hogy Tatár Margit születésének tavaly volt a 100 éves évfordulója, továbbá idén júniusában volt 75 éve, hogy Medveczki Gabriella és Tatár Margit vöröskeresztes testvérek ugrásukat végrehajtották.

4. kép

Hála az Ejtőernyős Szövetségnek Tatár Margit sírjára minden évben küldenek egy csokrot halottak napjára.

A szerző elérhetősége:
katona.jozsef@janoskorhaz.hu